

Fastställd 2016-02-17
Rev 2016-xx-xx

Socialnämndens verksamhetsplan 2017-19

Innehållsförteckning

1. Socialnämndens verksamhetsplan.....	3
2. Socialnämndens uppdrag.....	3
3. Socialnämndens verksamhetsmål 2016-18.....	4
4. Förutsättningar och analys.....	5
4.1 Behovsbilder.....	5
4.2 Verksamheternas nuläge och identifierade utvecklingsområden.....	6
4.3 Förändringar i omvärlden/ändrade förutsättningar.....	15
4.4 Ekonomi.....	19
5. Prioriterade områden inklusive handlingsplan.....	19

1. Socialnämndens verksamhetsplan

Socialnämndens verksamhetsplan är en del av Socialnämndens styrsystem och är ett instrument för planering och styrning. Planen beskriver översiktligt identifierade behovsbilder inom verksamheten samt förändringar i omvärlden som på olika sätt påverkar och styr socialtjänsten. Utifrån dessa behovsbilder uppmärksammas prioriterade områden med utgångspunkt från Socialnämndens verksamhetsmål. Pågående och planerade och utvecklingsaktiviteter är sammanställda i en handlingsplan med tidplan och genomförande.

Verksamhetsplanen inklusive handlingsplanen följs upp under våren varje år. Uppföljningen ligger sedan till grund för den reviderade verksamhetsplanen som presenteras varje höst i samband med Socialnämndens budget.

2. Socialnämndens uppdrag

Socialnämnden ansvarar på uppdrag av Kommunfullmäktige för socialtjänsten i Ekerö kommun. Uppdraget styrs av Kommunfullmäktiges reglemente, Ekerö kommuns mål och riktlinjer samt nationella mål och lagar för området.

De huvudsakliga lagarna som styr Socialnämndens uppdrag är Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och Lagen om vård av unga (LVU). Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och Patientlagen (PL) styr uppdraget avseende särskilt boende för äldre samt daglig verksamhet och bostad med särskild service enligt LSS.

I sitt uppdrag har Socialnämnden även att beakta de kommunövergripande styrdokument och mål som berör nämndens ansvarsområde, bl a;

- Kommunfullmäktiges verksamhetsmål och särskilda aktiviteter/åtgärder för verksamhetsutveckling
- **Digitaliseringspolicy**
- Kulturstrategi
- Gestaltningpolicy
- Miljöprogram
- Översiktsplan för Ekerö kommun

Socialnämnden ska verka för att behov och förutsättningar hos de medborgare som omfattas av Socialtjänstlagen beaktas i samhällsplaneringen. Socialnämnden ska i detta avseende ha god kunskap om medborgarnas levnadsvillkor. Socialnämnden har också att svara för information om kommunens verksamheter riktad till socialtjänstens målgrupper.

Socialnämndens uppdrag är i övrigt att;

- Svara för att barn/unga och familjer, vuxna som inte klarar sin försörjning eller har missbruksproblematik samt äldre personer och personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar får det stöd och den hjälp de har rätt till enligt lagar, mål och riktlinjer för området. Socialnämnden svarar även för mottagande av nyanlända invandrare och ensamkommande asylsökande barn.
 - Svara för att myndighetsutövning sker på ett likvärdigt och rättssäkert sätt.
 - Svara för ett effektivt resursutnyttjande av tjänster och verksamheter som motsvarar behoven.
 - Samverka med andra huvudmän och organisationer så att de samlade insatserna för den enskilde har god kvalitet och bidrar till att denne kan leva ett självständigt liv.

3. Socialnämndens verksamhetsmål 2016-18

Nedan presenteras Socialnämndens verksamhetsmål för mandatperioden. Målen har sin utgångspunkt i Ekerö kommuns övergripande verksamhetsmål fastställda av Kommunfullmäktige. (se bilaga).

Målområde 1: Tillgänglighet och service

Viljeyttring: Bemötandet inom socialtjänstens olika verksamheter är professionellt och präglas av en hög servicenivå. Information om insatser och tjänster är begripliga och anpassade efter individers olika behov. Webbaserade tjänster och andra IT-lösningar används för att ytterligare öka tillgänglighet och service.

Mål: Medborgare i kontakt med socialtjänsten upplever ett professionellt bemötande, en hög servicenivå och god tillgänglighet.

Målområde 2: Självständighet

Viljeyttring: Medborgare har i sin kontakt med socialtjänsten inflytande i utredning, val av insats och utförande. Verksamheterna bidrar till att stärka individens självbestämmande. Socialtjänsten deltar i samhällsplaneringen för att främja möjligheterna till ett självständigt liv för medborgarna.

Mål: Socialtjänsten stärker den enskildes förutsättningar att ansvara för den egna livssituationen och möjligheten att tillvarata sina egna resurser.

Målområde 3: Valfrihet

Viljeyttring: Möjligheten att välja själv skapar förutsättningar för att leva ett oberoende och självständigt liv. Medborgare kan välja utförare av beviljade tjänster inom valfrihetssystemet och upplever att det finns lättillgänglig och bra information om valfriheten.

Mål: Socialtjänsten erbjuder valfrihet för de som behöver stöd.

Målområde 4: Utveckling och uppföljning

Viljeyttring: Inom socialtjänstens verksamheter sker en systematisk kvalitetsutveckling. Socialtjänsten utgår ifrån forskning och beprövad erfarenhet. Metoder och arbetssätt följs upp och utvecklas för att möta medborgarnas behov. Rättssäkerheten i handläggningen garanteras via verksamhetssystem, internkontroll och kompetens.

Mål: Metoder och verksamheter utvecklas för att höja socialtjänstens kvalitet för medborgarna.

Målområde 5: Effektivt resursutnyttjande

Viljeyttring: Socialtjänsten planerar för ett effektivt nyttjande av kommunens resurser som möter medborgarnas behov av insatser, såväl i nutid som framöver. Socialtjänsten strävar efter att kunna erbjuda efterfrågade insatser inom kommunen. Samverkan med andra aktörer stärks.

Mål: Socialtjänsten möter medborgarnas behov genom samordnade och resurseffektiva insatser i samverkan med andra.

4. Förutsättningar och analys

4.1 Behovsbilder

Här beskrivs, utifrån medborgarnas behov, områden för fortsatt utveckling vilka bör uppmärksammas under planeringsperioden. Behovsbilderna har identifierats genom uppföljningar på individ- och verksamhetsnivå, socialtjänstens uppsökande arbete, samarbete med övriga kommunala verksamheter samt verksamhet bedriven av andra huvudmän.

Barn och unga

- Barn, unga och/eller familjer i behov av omfattande vård och behandlingsinsatser.
- Ansvaret för ett stort antal ensamkommande barn ställer krav på samordning mellan kommunens verksamheter övriga samhällsaktörer och civilsamhället.

Vuxna

- Vuxna med behov av stöd relaterat till drogbruk utifrån de nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevård.
 - Personer med samsjuklighet.
- Unga vuxna med funktionsnedsättningar.
- Unga vuxna utan egen försörjning där flera har samsjuklighet.

Äldre

- Behov av särskilt boende för äldre i kommunen.

- Tillgång till gemenskap och sociala aktiviteter i syfte att motverka isolering och nedstämdhet.

Generellt

- Våld i nära relationer – kartläggning av behov och målgrupp utifrån Socialnämndens handlingsplan.
- Anhörigstöd – anhöriga till personer med olika former av funktionsnedsättningar.
- Bostäder för särskilda målgrupper.

4.2 Verksamheternas nuläge och identifierade utvecklingsområden

Nedan beskrivs nuläget i verksamheten utgångspunkt från Socialnämndens mål. Nulägesbeskrivningen utgår bl a från genomförda uppföljningar, aktuella förändringar i omvärlden och pågående utvecklingsarbeten. Kopplat till varje mål anges även mätindikatorerna som tillsammans med pågående utvecklingsarbeten ligger till grund för mätningar av måluppfyllelse.

Målområde 1: Tillgänglighet och service

Viljeyttring: Bemötandet inom socialtjänstens olika verksamheter är professionellt och präglas av en hög servicenivå. Information om insatser och tjänster är begripliga och anpassade efter individers olika behov. Webbaserade tjänster och andra IT-lösningar används för att ytterligare öka tillgänglighet och service.

Mål: Medborgare i kontakt med socialtjänsten upplever ett professionellt bemötande, en hög servicenivå och god tillgänglighet.

Indikatorer:

Bemötande, hemtjänst: andel som uppger att personalen alltid eller oftast har tillräckligt med tid att utföra arbetet.

Bemötande, särskilt boende: andel som uppger att personalen alltid bemöter dem med ett bra sätt.

Bemötande – andel av kontorets brukare som upplever ett professionellt bemötande, en hög servicegrad och god tillgänglighet.

Nuläge

De tjänstegarantier som bl a garanterar god tillgänglighet och snabb service vid handläggning av ärenden följs regelbundet upp. I majoriteten av alla ärenden meddelas beslut inom tjänstegarantins tid. I socialtjänstens verksamhetssystem finns förutsättningar för e-tjänster för ärendehantering för att på så sätt öka socialtjänstens tillgänglighet ytterligare. E-tjänst inom äldreomsorg lanseras

våren 2016. Tillgängligheten till kontakt med kommunens verksamheter har ökat i och med införandet av Ekerö Direkt.

Det förebyggande arbetet och tidiga insatser för barn och unga har stärkts på flera sätt. Familjeteamets verksamhet erbjuder familjer råd och stöd utan biståndsbeslut upp till 5 samtal. Satsningen har fallit väl ut och har tillgängliggjort för fler att i ett tidigare skede ta kontakt för att få hjälp. Teamet har även förstärkts med ungdomsbehandlare för ökade möjligheter att tidigt fånga upp ungdomar i riskzon. Fältgruppen, som är en del av familjeteamet, är aktiva på skolor, fritidsgårdar och vid ungdomsevenemang. Etablerad samverkan kring barn och unga i riskzonen finns med bl a skolor, förskolor, fritidsgårdar, polis m fl. Utvecklingsarbete för att ytterligare stärka samverkan pågår.

Under 2016-2017 arbetar Ungdomsmottagningen med att stärka sin kompetens kring stress och sömnsvårigheter. Arbetet finansieras inom ramen för SKL och regeringens överenskommelse om psykisk hälsa 2016.

Vuxna personer med riskbruk, missbruk eller beroendeproblematik får efter en inledande prövning möjlighet till öppenvård med socialsekreterare. Detta är en förändring från att tidigare erbjudas utan prövning.

Anhöriga till personer med beroendeproblematik har fortsatt tillgång till prövningsfria samtal.

Vuxna personer med riskbruk, missbruk eller beroendeproblematik erbjuds upp till 5 samtal utan biståndsbeslut i öppenvård med socialsekreterare.

Samverkan finns med landstingets beroendemottagning i Alvik som medger tillgång till olika behandlingsformer och kompetenser inom missbruk och beroendeproblematik.

Träfflokalen Solrosen erbjuder olika former av aktiviteter för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Kommunstyrelsen har antagit en policy för digitaliseringsutveckling i Ekerö kommuns förvaltning. Policyn utgör plattform för Socialnämndens investeringar och prioriterade satsningar inom digitaliserings- och välfärdsteknologi kommande år. Ett pilotprojekt för övergång från analoga till digitala trygghetslarm pågår i samverkan mellan produktion omsorg, IT-enheten och säkerhetschef. Implementering av e-tjänster kopplat till verksamhetssystemet Pulsen Combine pågår. Implementering av videoteknik pågår. Inom ramen för välfärdsteknologiområdet planeras försöksprojekt i äldreomsorgen. Socialnämnden har fastställt en plan för eHälsa. Planen är en plattform kring digitaliserings- och välfärdsteknologiarbetet och prioriterade satsningar de kommande åren. Ett pilotprojekt inför övergång från analoga till digitala trygghetslarm pågår i samverkan mellan produktion omsorg, IT-enheten och säkerhetschef.

En förstudie har genomförts gällande införande av tidsrapportering inom hemtjänsten. Risker och möjligheter har identifierats och ligger till grund för hemtjänstens fortsatta utveckling för höjd kvalitet och medborgarnytta. En förstudie om införande av ny tidsrapportering inom hemtjänsten pågår. I samband med utvecklingen av tidsrapporteringen finns även förutsättningar för införande av digitala lås inom äldreomsorgen bli aktuell.

Utvecklingsområden

- Utveckling av e-tjänster till medborgare samt teknik- och larmlösningar.
- Fortsatt utveckling av samverkan med andra huvudmän och aktörer.
- Informationsstrategi – utveckling av tillgängligt informationsmaterial till medborgare om insatser och verksamheter.
- Systematisk uppföljning med avseende på bemötande, service och tillgänglighet vid socialkontoret.

Målområde 2: Självständighet

Viljeyttring: Medborgare har i sin kontakt med socialtjänsten inflytande i utredning, val av insats och utförande. Verksamheterna bidrar till att stärka individens självbestämmande. Socialtjänsten deltar i samhällsplaneringen för att främja möjligheterna till ett självständigt liv för medborgarna.

Mål: Socialtjänsten stärker den enskildes förutsättningar att ansvara för den egna livssituationen och möjligheten att tillvarata sina egna resurser.

Indikatorer:

Andel personer som har minskat sitt missbruk sedan aktualisering.

Medborgare med funktionsnedsättning som har ett individuellt biståndsbeslut ska ha en individuell handlingsplan där självständighet ska vara beaktat (gruppbostad och daglig verksamhet enligt LSS).

Andel ensamkommande barn som vid 21-års ålder avslutas med uppnådd vårdplan.

Nuläge

Socialtjänsten medverkar i planeringen av nybyggnation i kommunen utefter behovet av varierade bostäder för olika målgrupper såsom personer med särskilda behov, funktionsnedsättningar, personer med låg- eller ingen egen inkomst etc.

Socialnämnden har till kommunstyrelsen överlämnat planeringsunderlag för fortsatt tillgodoseende av platser i LSS-bostäder. Kommande år behöver planering gällande ny gruppbostad påbörjas.

Planeringen kring LSS-bostäder behöver säkras för att säkerställa det långsiktiga behovet av denna boendeform. I Kommunfullmäktiges verksamhetsmål för mandatperioden anges utveckling av boendeformer för äldre som ett särskilt utvecklingsområde. Byggnationen av ett nytt särskilt boende i Stenhamra, Söderströmsgården, planeras stå klart 2017. Socialnämnden har informerat Kommunstyrelsen om behov av fortsatt utbyggnad av platser som underlag i den fortsatta samhällsplaneringen. **Arbete pågår gällande nästa etablering, med sikte på driftsättning kring år 2022.** Utredning för beredning av lämplig plats för ytterligare ett särskilt boende pågår. Planering för Färingsöhemmets framtid avseende användningsområde kommer att ske i samverkan med övriga berörda nämnder.

Målgruppen, främst unga vuxna med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, ökar och ställer krav på socialtjänsten att utforma insatser och uppdrag som tillgodoser individens olika behov för ökad självständighet. En förutsättning för att kunna tillgodose behoven bygger på såväl extern som intern samverkan.

Inom ramen för FOU.nu pågår utvecklingsarbete kring hinder och möjligheter för självständighet avseende personer med funktionsnedsättning med insatser enligt både SoL och LSS. **Representanter från beställare och utförare i Ekerö kommun medverkar nu i fördjupningsarbetet i syfte att utveckla stödet och insatserna till att möjliggöra ökad självständighet.** FOU.nu har genomfört en intervjustudie utifrån områdena; bo, leva och relationer, försörjning och utveckling samt kommunikation och delaktighet i samhället. Studien har kopplats till ett gemensamt fördjupningsarbete inom de sju nordvästkommunerna. Även lokalt i kommunen är självständighet ett prioriterat område för personer med funktionsnedsättning inom bl a boende med särskild service och daglig verksamhet.

Uppföljning och kvalitetskontroll av det kommunala boendestödet fortsätter att vara ett prioriterat område för Socialnämnden.

Under året har Socialnämnden följt upp insatsen boendestöd som syftar till att upprätthålla eller/och utveckla funktioner hos den enskilde. Vidtagna och planerade åtgärder som framkommit under uppföljningen kommer att fortsätta följas upp.

Insatser till personer med missbruks- eller beroendeproblematik utgår från målsättningen att kunna leva ett självständigt liv. Drogfrihet eller nykterhet alternativt möjlighet att förändra sitt missbruksmönster så att konsekvenser av missbruket minskar är viktiga faktorer för att bli klara ett varaktigt boende.

Inom äldreomsorgen ansvarar Produktion Omsorg för ett projekt för övergång från analoga till digitala trygghetslarm. Ett pilotprojekt testar den nya larmlösningen. Målsättningen är successiv övergång till digitala larm.

Utvecklingsområden

- Förändring och utveckling av olika tjänster bättre anpassade för olika behov och målgrupper/åldrar.
- Utveckling av teknik- och larmlösningar.
- Definiera socialtjänstens uppdrag och utveckla strategier för målgrupper som har behov av stöd från flera verksamheter inom socialtjänsten.
- Inventering av behov hos personer med funktionsnedsättning samt former för samverkan kring arbetsrehabilitering, arbetsträning och praktik.
- Utveckling av boendestödets uppdrag och innehåll av tjänsten – se över och stärka kraven för utbildning och kompetens för att möta behoven hos olika målgrupper.
- Flyktningmottagande - utveckling av samverkansformer internt och externt för att förstärka möjligheten till en effektiv integration i samhället.
- Kartläggning och analys av behovet av boendeformer för personer med särskilda behov.
- Fortsatt utbyggnad av särskilt boende för äldre samt medverkan i planeringen av andra boendeformer för äldre i kommunen.

Målområde 3: Valfrihet

Viljeyttring: Möjligheten att välja själv skapar förutsättningar för att leva ett oberoende och självständigt liv. Medborgare kan välja utförare av beviljade tjänster inom valfrihetssystemet och upplever att det finns lättillgänglig och bra information om valfriheten.

Mål: Socialtjänsten erbjuder valfrihet för de som behöver stöd.

Indikatorer:

Andel äldre med beslut om hemtjänst som anger att de själv valt utförare.

Andel av totalt utförd tid som utförs av externa utförare.

Nuläge

Ett välfungerande valfrihetssystem förutsätter lättillgänglig information om såväl valfriheten/systemet och dess utförare. Det ska vara enkelt att jämföra utförare och förstå vad möjligheten att välja innebär i praktiken. Det finns därför ett fortsatt behov av att utveckla kommunens information kring valfrihet; gentemot medborgare såväl som utförare. Arbetet med att fortsätta öka intresset för att bedriva verksamhet enligt LOV kvarstår.

Arbete pågår med att skapa en kommungemensam organisation för matproduktion som i sin tur ska möjliggöra ökad valfrihet för kost som levereras inom hemtjänsten och som serveras på de särskilda boenden som drivs av produktionsenhet omsorg.

Under året har ytterligare en utförare tillkommit i valfrihetssystemet för boendestöd.

Utvecklingsområden

- Vidareutveckling av formerna för uppföljning inom valfrihetssystemet.
- Utveckling av information om valfrihetssystemet och dess utförare.
- Ökad valfrihet för kost inom äldreomsorgen genom det nya särskilda boendet i Stenhamra och bildande av gemensam matproduktion.

Målområde 4: Utveckling och uppföljning

Viljeyttring: Inom socialtjänstens verksamheter sker en systematisk kvalitetsutveckling. Socialtjänsten utgår ifrån forskning och beprövad erfarenhet. Metoder och arbetssätt följs upp och utvecklas för att möta medborgarnas behov. Rättssäkerheten i handläggningen garanteras via verksamhetssystem, internkontroll och kompetens.

Mål: Metoder och verksamheter utvecklas för att höja socialtjänstens kvalitet för medborgarna.

Indikatorer:

Andel handläggare med socionomutbildning och mer än tre års erfarenhet av barnutredningar.

Andel barn och unga (exkl ensamkommande barn) som får individuellt beviljade insatser på hemmaplan.

Andel interna öppenvårdsinsatser avseende vuxna som avslutas med uppnådd vårdplan.

Nuläge

Socialnämnden genomför, utifrån risk- och väsentlighetsanalys, internkontroller inom prioriterade områden. Internkontrollen är ett verktyg för uppföljning och kvalitetssäkring av verksamheten.

Utveckling av socialtjänstens verksamhetssystem fortgår för att skapa ett helt enhetligt system för utredning, beslut och insats som används av beställare och utförare.

Socialtjänsten har sedan ett par år tillbaka ett nytt verksamhetssystem, Pulsen-Combine. Utveckling av systemet fortgår för att skapa ett helt enhetligt system för utredning, beslut och insats som används av beställare och utförare.

Möjligheten att jämföra kvalitet mellan kommuner ökar genom nationella Öppna jämförelser. Inom ramen för FOU-enheterna pågår arbete för att kvalitetssäkra dessa jämförelser mellan kommunerna.

Inom barn- och ungdomsområdet har på senare år lagstiftning och krav på utbildning, erfarenhet och kompetens skärpts. Det innebär ett fortgående arbete att kunna leva upp till intentionerna i lagstiftningen. **Främst finns svårigheter gällande rekrytering av kvalificerad personal.** Socialtjänstens utveckling av öppenvårdsinsatser för familjer, barn och ungdomar har inneburit att antalet placerade barn och ungdomar har kunnat minskas. ~~Familjeteamet har förstärkts inför 2016.~~ Hälsofrämjande och fokus på individens egna resurser tillsammans med tidig och samtidig samverkan stärker barn, ungdomar och deras föräldrar.

För samtliga ungdomar som är på väg in i vuxen ålder och som socialtjänsten har placerat i familjehem eller i institutionsvård har Socialnämnden ett långtgående ansvar. 2015 års ökning av antalet asylsökande till Sverige resulterade i att Ekerö kommun tog emot många fler ensamkommande barn och unga än tidigare år. Under 2016 har antalet mottagna ensakommande barn och unga varit begränsat. Under 2015 har Ekerö kommun tagit emot ensamkommande barn. Socialnämnden ansvarar för vård, fostran och boende till och med 21 års ålder för ensamkommande barn och unga. Olika former av stöd krävs för att stärka den enskildes möjligheter att klara sig i vuxen ålder. Uppdraget kräver god samverkan med andra såväl inom kommunen som med andra huvudmän. **Aviserade förändringar i det statliga ersättningssystemet innebär att verksamheten snabbt måste ställas om och kan innebära betydande risker för uppdragets genomförande.** För samtliga ungdomar som är på väg in i vuxen ålder och som socialtjänsten har placerat i familjehem eller i institutionsvård har Socialnämnden ett långtgående ansvar.

Nya nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård gäller från hösten 2015. Riktlinjerna lägger större fokus på kommunens ansvar för boende och arbete/sysselsättning för att behandlingen av den enskilde i öppenvård ska bli framgångsrik. Behandling genom öppenvårdsinsatser visar generellt på bättre resultat än genom placeringar på behandlingshem/institution.

Fler personer utreds av både psykiatri och beroendevård för olika neuropsykiatriska diagnoser vilket ställer andra krav på insatser. Det sociala arbetet behöver utvecklas både vad gäller förebyggande arbete och hemmaplanslösningar för att möta den ökande målgruppen.

Utveckling pågår för att stärka socialtjänstens arbete kring våld i nära relationer utifrån Socialnämndens handlingsplan. I pågående arbete ingår att kartlägga och utveckla insatser på hemmaplan, ge stöd till enskilda och etablera samverkansformer mellan beställare och utförare. Socialnämnden ser över förutsättningar att ingå överenskommelser med kvinno-/mansjourer i närliggande kommuner.

Former för uppföljning av hälso- och sjukvårdsuppdraget för personer med LSS-insatser behöver utvecklas. **En första uppföljning av verksamheten sker under hösten 2016.**

Fortsatt arbete behövs kring frågan om hur kompetensutveckling och personalförsörjning ska kunna understödjas.

Under åren 2016-2018 stärker Socialnämnden utförarnas bemanning inom hemtjänst och särskilt boende genom statsbidrag. 2016 erhöll Ekerö kommun 3,4 mkr. Under 2016 innebär det totalt en ökning med ca 8 årsarbetare fördelat på 5 hemtjänstutförare och 2 särskilda boenden.

~~Medel för ökad bemanning inom äldreomsorgen kommer att rekvireras under 2016.~~

Inom äldreomsorgen pågår projekt med införande av ÄBIC – Äldres behov i centrum, strukturerad dokumentation av äldre personers behov. Ekerö kommun har utbildat processledare och implementering sker under 2016.

Utvecklingsområden

- Evidensbaserad praktik – Behov av utbildning och utveckling inom evidensbaserade arbetssätt inom socialtjänsten.
- Förstärkt fokus på uppföljning genom standardiserade bedömningsinstrument inom missbruk (ASI¹) och socialpsykiatri (DUR²).
- Familjehems- och institutionsvården – behov av översyn och strategier för hur arbetet ska bedrivas utifrån stärkta lagkrav.
- Ensamkommande **barn och unga** asylsökande flyktingbarn - Utveckling av strategier utifrån målgruppens behov.
- Vid uppföljningar av kvaliteten och av utförare inom hemtjänst samt särskilt boende bör fortsatt kontroll ske av hur utförarna omhändertar de avtalade kraven på personalens kompetens.

¹ ASI – Addiction Severity Index

² DUR – Dokumentation Utredning och Resultat

Målområde 5: Effektivt resursutnyttjande

Viljeyttring: Socialtjänsten planerar för ett effektivt nyttjande av kommunens resurser som möter medborgarnas behov av insatser, såväl i nutid som framöver. Socialtjänsten strävar efter att kunna erbjuda efterfrågade insatser inom kommunen. Samverkan med andra aktörer stärks.

Mål: Socialtjänsten möter medborgarnas behov genom samordnade och resurseffektiva insatser i samverkan med andra.

Indikatorer:

Andel personer med beslut om daglig verksamhet enligt LSS som gått vidare från daglig verksamhet till någon form av arbete eller studier.

Andel upprättade SIP (samordnad Individuell Plan³) i förhållande till personer med behov av samordnad vård.

Andel familjehem som kontrakteras via kommunen.

Nuläge

Socialnämnden har i budget för 2016 ytterligare stärkt inriktningen mot utveckling av insatser öppenvård inom såväl enheten för familj- / barn- och unga som inom vuxnenheten.

Socialkontorets bildade Integrationsenheten under 2016. Enheten ansvarar för Socialnämndens uppdrag gällande nyanlända och ensamkommande barn, både avseende myndighetsutövningen och mer praktiskt stöd till personer som nyligen påbörjat sin etableringsprocess. Enhetens främsta fokus har varit att kvalitetssäkra beslutade insatser, främst kring placeringar av ensamkommande, och etablera metoder för att systematiskt följa uppdraget. För nyanlända vuxna och familjer arbetar enheten med att samverka med övriga kommunala, statliga och ideella aktörer för att hela samhället ska ansvara för integration, samt för att skapa förutsättningar för självförsörjning.

Under året genomförs en förändring vad gäller organisationen på socialkontoret där en ny "integrationsenhet" ska ansvara för mottagandet av både nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar. Genom bildandet av den nya enheten förväntas en mer effektiv start på integrationsprocessen. Organisationen förutses ge bättre förutsättningar för samverkan med andra aktörer i arbetet.

Arbete pågår med att stärka anhörigstödet och implementera det i fler delar av socialtjänsten, däribland inom socialkontoret.

Implementering av anhörigstöd i socialkontorets arbete kommer att ske under 2016. Informationen om anhörigstödet kommer också att stärkas.

Organiseringen av socialtjänstens samverkan med främst skola/förskola, kultur/fritid och polis på såväl individnivå och strukturell nivå ses över för att ytterligare stärka och effektivisera samverkan utifrån barnens/ungdomarnas behov.

Genomförd förstudie kommer ligga till grund för beslut om hemtjänstens fortsatta utveckling, för att på så sätt värna en hög kvalitet, kostnadskontroll, effektivare uppföljning och en tydligare avgiftsmodell.

Inom äldreomsorgen pågår en förstudie avseende rapportering av exakt utförd tid inom hemtjänsten. Syftet är att öka kostnadskontrollen, effektivisera uppföljningsprocessen av beställda insatser utan att för den skull påverka kvaliteten för den enskilde. Studien avser att belysa fördelar men också risker och konsekvenser med att gå från dagens system till ett nytt tidsrapporteringsystem.

Ekerö kommuns lokala samverkansmodell för personer med demensutveckling och deras anhöriga är under utveckling.

Socialnämnden kommer fortsatt prioritera välfärdstekniska lösningar inom ramen för den kommungemensamma digitaliseringspolicyn.

Området "välfärdsteknik" utvecklas fort och bevakas. Ett område i fokus är hur tjänsteutbudet kan utvecklas genom olika larmlösningar/teknik.

Vårdplanering med videoteknik planeras vilket kommer att medföra att vårdplaneringsmöten kan genomföras på kontoret istället för att handläggare behöver åka till sjukhuset.

För planeringsperioden 2017-2019 planeras kostnadsreduceringar med syfte att stärka effektiviteten och kvaliteten inom Socialnämndens kärnverksamhet.

Utvecklingsområden

- Framtagande av riktlinjer för hur arbetet ska bedrivas kring nyanlända och ensamkommande barn.
- **Implementering av förslag för fortsatt utveckling av hemtjänsten.** Fortsatt utredning efter resultat från förstudie av exakt tidsrapportering inom hemtjänsten.
- Utveckling av tjänster inom området välfärdsteknologi och digitalisering.

4.3 Förändringar i omvärlden/ändrade förutsättningar

Förändringar i omvärlden som bedöms kunna påverka socialtjänstens arbete under planeringsperioden är bl a.

- Höjd rätt för kommuner att ta ut avgifter – From. 1 juli 2016 har den högsta avgiften för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård höjts till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. Avgiften för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen får från och med den 1 juli 2016 uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet.
- Förändringar i statliga ersättningsystem – Regeringen har aviserat förändringar i det statliga ersättningsystemet för ensamkommande barn och unga. Förslaget som varit på remiss innebär stora förändringar jämfört dagens system, med ikraftträdande 1 juli 2017.
- Personalförsörjning inom socialtjänsten – Behovet av socionomer inom socialtjänsten är stort i hela landet med krav på utbildning, kompetens och erfarenhet. Rekryteringssituationen har allttjämt försvårats under 2015-2016 och utgör en avgörande fråga Ekerö kommun för att kunna upprätthålla god kvalitet inom Socialnämndens ansvarsområde gentemot kommunens invånare.
- Höjda ersättningar i socialförsäkringarna – Regeringen kommer fr o m 1 januari 2017 höja garantiersättningen samt bostadstillägget för personer med sjuk- och aktivitetsersättningen, höja inkomstgränsen för bostadsbidrag för barnfamiljer och höja flerbarnstillägget i barnbidraget. Förändringarna kommer påverka kommunernas försörjningsstöd, dock i oklar omfattning för Ekerös del.
- Förtydligande av skyldigheten att stå till arbetsmarknadens förfogande – From. 1 juli 2016 har socialtjänstlagen förtydligats gällande rätten till försörjningsstöd. Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta ska stå till arbetsmarknadens förfogande för att ha rätt till försörjningsstöd, om inte godtagbara skäl föreligger. Lagändringen innebär ett förtydligande av rättspraxis.
- Ny placeringsform i SoL för unga mellan 16-20 år från 1 januari 2016. Boendeformen, stödboende, medger placering av ungdomar med ett lägre behov av vård och omsorg i annat boende än HVB. Föreskrifter för boendeformen publicerades i juni 2016. Arbete pågår gällande nämndens behov av platser i stödboende.
- Stärkt barn- och ungdomsvård inom socialtjänsten – 250 mkr avsätts årligen under 2016-19 för att stärka och utveckla verksamheterna. Ökad bemanning inom socialtjänsten prioriteras via statsbidrag.

- Psykisk hälsa för barn och unga vuxna – Fortsatt satsning för att stärka insatserna inom området psykisk hälsa för barn och unga vuxna under åren 2016-2018.
- Ökad bemanning inom äldreomsorgen – 2 miljarder kr per år 2016-18 avsätts för att höja kvaliteten inom äldreomsorgen genom utökad bemanning. Ekerö kommun erhöll 2016 3,4 mkr.
- Personalförsörjning inom socialtjänsten – Behovet av socionomer inom socialtjänsten är stort i hela landet med krav på utbildning, kompetens och erfarenhet. Personal-/kompetensförsörjning är en ytterst strategisk fråga för socialtjänsten och utgör en naturlig del i kommunens mål att vara en attraktiv arbetsgivare för att därigenom upprätthålla god kvalitet inom sitt ansvarsområde gentemot kommunens innevånare.
- Förslag till ny lag föreligger som avser ägarprövning för de som äger och driver företag inom väldfärdssektorn. I förslaget föreslås ökade krav på bl a erfarenhet, lämplighet och ekonomiska förutsättning på lång sikt för den som avser att söka om att utföra tjänster inom välfärdssektorn. Vidare har förslag lämnats vad gäller tillståndsplikt inom hemtjänst och särskilt boende. De nya förslagen kommer att påverka och ställa krav på nytt förfarande för kommunerna vid ex granskning och godkännande av utförare.
- Satsningar på utbildning för personal inom vård och omsorg som avser våld mot kvinnor och män kommer att genomföras under planeringsperioden. Socialstyrelsen har i uppdrag att arbeta fram utbildningsmaterial för ändamålet.
- Förändrad barn- och ungdomslagstiftning (SoL/LVU) kommer att påverka den myndighetsutövande delen av Socialnämndens ansvarsområde. Flertalet förslag på förändringar har delgetts regeringen under 2015 som kommer att föranleda behov av förändringar både vad gäller insatstyper men även uppföljning och bemanning.
- Betalningsansvarslagen – lag om samverkan vid utskrivning från slutenvård och sjukvård. Syftar till att korta tider för inläggande patienter som är medicinskt färdigbehandlade. Ställer större krav på hälso- och sjukvårdens slutenvård och primärvård att samverka vid in- och utskrivningar och kommunen att skyndsamt ordna med biståndsinsatser till den som behöver det. Primärvården ges ansvaret att sammankalla till samordnad individuell plan. Föreslås träda i kraft 1 juli 2016.
- Barnrättighetsutredningen – FN:s Barnkonvention ska göras till svensk lag och pågående utredning syftar till att klargöra hur tillämpningen av

lagar och andra föreskrifter överensstämmer med konventionen och hur denna kan inkorporeras i svensk lag. Utredningen presenteras för regeringen i februari 2016 och kan börja gälla under 2017.

Under perioden prioriterar Sveriges Kommuner och Landsting bl a:

- *Hållbara villkor för asyl- och flyktingmottagandet* – SKL ska verka för att staten tar över det fulla kostnadsansvaret för asyl- och flyktingmottagandet. Bättre samordnade mottagningssystem och effektivare insatser för att asylsökande barn och vuxna ska få ett gott mottagande och nyanlända med uppehållstillstånd snabbare ska etablera sig i arbets- och samhällslivet. Ersättningssystemen till kommuner och landsting ska bli mer förutsägbara, enkla att administrera och ge full kostnadstäckning.
- *Strategi för hälsa, vård, omsorg och socialtjänst* – SKL ska tillsammans med kommuner, landsting och regioner ta fram en sammanhållen långsiktig strategi för framtidens hälso- och sjukvård och omsorg. Utmaningar och områden att utveckla, till exempel att skillnaderna i hälsa mellan olika grupper av befolkningen, personcentrerad och jämlik vård, bemanning och kompetensförsörjning, ledarskap och styrning. Sektorns framtidsutmaningar, prioriteringar och vägval ska diskuteras gemensamt och en sammanhållen strategisk inriktning uppnås.
- *Ekonomiskt bistånd* – SKL ska verka för att det ekonomiska biståndet återfår sin roll som ett tillfälligt ekonomiskt stöd vid kortare perioder av försörjningsproblem. Det ekonomiska biståndet ska endast behöva träda in tillfälligt vid kortare perioder av försörjningsproblem. Ett långsiktigt ekonomiskt bistånd försvårar även möjligheten att träda in på arbetsmarknaden.
- *Bättre stöd för utsatta barn* – SKL ska verka för att kommuner, landsting och regioner har goda möjligheter att stärka barnets mänskliga rättigheter i enlighet med barnkonventionen. SKL ska verka för ökad stabilitet och höjd kompetens inom den sociala barn- och ungdomsvården.
- *Digitalisering för bättre välfärd* – SKL ska arbeta för att öka tillgången på bra digitala tjänster från offentlig sektor. Syftet är att öka kvaliteten i välfärden och få en mer jämlik vård som använder sina resurser på ett effektivt sätt. SKL ska även verka för att fler kommuner ska använda tjänsten Sammansatt bastjänst för ekonomiskt bistånd (SSBTEK) som gör det möjligt för kommunen att få information från A-kassa och flera statliga myndigheter.
 - Bättre stöd till utsatta barn och unga, arbetet fokuserar på att stärka styrning och ledning för att skapa en helhetssyn kring barn- och ungdomsfrågor. Samverkan mellan kommun och landsting ska öka

möjligheten till långsiktiga insatser och lösningar.–

- Unga till arbete. Kunskaper och metoder sprids om hur arbetslöshet kan förebyggas. Omfattar även arbete kring unga som varken studerar eller jobbar.–
- Bättre liv för sjuka äldre. Utveckling av kvalitetsregister, evidensbaserade insatser och fokus på psykisk ohälsa bland äldre.–
- Digitala välfärdstjänster. SKL är en ledande part i utvecklingen av e-samhället, dvs. utveckling av eHälsa och IT-tjänster för medborgare inom kommun och landstingsverksamheter.–
- Nyanländas etablering. Säkerställa utveckling av sysselsättning och tillväxt genom att skapa bra etableringsmöjligheter.–
- Personer med psykisk funktionsnedsättning. Ökad samverkan mellan olika aktörer i syfte att öka sysselsättningen och få fler personer att närma sig arbetsmarknaden.–

4.4 Ekonomi

Förutsättningarna för att genomföra de utvecklingsområden som identifierats i verksamhetsplanen styrs av Socialnämndens budget. De uppdrag och åtgärder som presenteras under prioriterade områden och i handlingsplan rymms inom ramen för budgeten.

- Socialnämndens budget för 2017 är 511,8 mkr, varav ca 40 % går till insatser till personer med funktionsnedsättning, ca 41 % till äldreomsorg, ca 16 % till individ- och familjeomsorg samt ca 3 % till övrigt. Planeringsförutsättningarna för 2018-19 förutsätter kostnadsreducering i verksamheten.

Socialnämndens budget är 495,3 mkr 2016 varav ca 40 % går till insatser till personer med funktionsnedsättning, ca 41 % till äldreomsorg, ca 16 % till individ- och familjeomsorg samt ca 3 % till övrigt.

- Ekerö har relativt hög andel medborgare med LSS varför kommunen får ersättning i LSS -utjämningsystemet.
- En stor andel av budgeten för nyanlända och ensamkommande barn finansieras av statsbidrag.

5. Prioriterade områden inklusive handlingsplan

Här beskrivs de vägval och det arbete Socialnämnden prioriterar under perioden för att klara sina uppdrag och uppnå målen.

I december när verksamhetsplanen antas kommer aktuell handlingsplan att tillföras respektive prioriterat område. Handlingsplanen innehåller åtgärder och aktiviteter som Socialkontoret planerar genomföra inom de prioriterade områdena.